

Pedra de les Orenetes

La Roca del Vallès

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Camí de Céllecs, 08430.
Emplaçament A llevant del nucli de La Roca
Alçada: 220 m

Coordenades:

Latitud: 41.56666
Longitud: 2.32446
UTM Est (X): 443675
UTM Nord (Y): 4601885

Classificació

Número de fitxa 08181-256
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Neolític Popular
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Les pintures rupestres es troben molt degradades
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Assentament (jaciment)
Observacions protecció: BCIN/ZA R-I-55-0326
Número inventari CCAA, 2045
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: 08180A01800008
Autoria de la fitxa Jacob Casquete / Lluís Vila

Descripció

Es tracta d'un gran bloc de granit d'11 m de llargada per 7 m d'amplada i 4 m d'alçada de formes curioses, modelades per l'erosió natural. Una de les cares (orientada a l'est) presenta alvèols i petites cavitats a l'interior de les quals es conserven diverses representacions pictogràfiques, comptabilitzant-se un total de 32 figures. En la més gran d'aquestes cavitats hi destaca el motiu central d'aquest conjunt format per la presència de dues figures estilitzades, de mida petita que corresponen a dues dones amb vestit llarg fins sota el genoll i un pentinat singular per la forma apuntada o triangular que presenta. A la part superior s'hi conserva, parcialment, uns traços en forma de U que tradicionalment s'ha identificat, per paral·lelisme amb el de Cogul, a un home-bou o potser a un bruixot. A la part inferior s'hi observa un motiu pintat de forma sinuosa que s'estén vers la resta de les cavitats d'aquesta cara i que s'interpreta com una representació de l'aigua, element simbòlic de la vida. Per sota d'aquest motiu, encara s'hi pot observar un traç amb forma de creu que s'interpreta com una representació antropomorfa esquemàtica. El primer dels motius descrits correspondria a l'anomenada pintura llevantina, datada a finals del neolític, mentre que el motiu serpentiforme i la creu se les identifica amb l'estil esquemàtic-abstracte, datat a l'edat dels metalls. Altres cavitats de la roca presenten també motius figurats, si bé, en alguns d'ells, la visualització esdevé difícil, així com la seva interpretació. Es tracta del jaciment arqueològic més important del Parc, pel caràcter excepcional de les representacions pintades i la seva gran antiguitat. Aquest fet va comportar que el lloc fos declarat com a BCIN i que, més recentment, fos inclòs en el catàleg dels jaciments d'art llevanti de l'arc mediterrani, declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO dins del conjunt "Art rupestre de l'arc mediterrani de la Península Ibèrica".

Observacions:

És regulat pel Pla Especial Parc Serralada Litoral, PEIN i xarxa Natura 2000. BCIN n°reg 2010 - ZA - Estatal R-I-55-0326, llei 16/1985, 25/6. Patrimonio Histórico Español; Llei 9/1993 30/9, Patrimoni Cultural Català. Inscrit a la llista del Patrimoni Mundial (UNESCO), 12/98.

Història

El jaciment va ser descobert l'any 1946 per J. Estrada conjuntament amb els seus col·laboradors del Museu de Granollers, els quals pogueren recollir 6 fragments informes de sílex i 93 fragments de ceràmica. Ambdós grups de materials són poc significatius tant per les característiques que presenten com per la forma que foren recuperats. No obstant, el conjunt ceràmic permet identificar dos horitzons cronològics, un de molt ampli que aniria entre finals del Neolític i primera Edat del Ferro (92 fragments) i l'altre a l'època ibèrica (1 fragment). Posteriorment, l'any 1949, J. Estrada (ESTRADA, 1949) en va publicar una primera descripció detallada i el calc que varen fer. A partir d'aleshores va ser objecte de publicacions diverses si bé no va ser fins els anys 1987, 1988 i 1989 quan es realitzaren tres campanyes de documentació promogudes per la Generalitat de Catalunya i dirigides respectivament per Ramon Viñas Vallverdú, Lluís Sant i Xavier López, dins el projecte "Corpus de Pintures Rupestres de Catalunya".

Bibliografia

ALMAGRO, M.; SERRA RÀFOLS, J.; COLOMINAS, J. (1945): Carta arqueològica de España, vol II. Barcelona. BOSCH DE DORIA, M.; MONTLLÓ BALART, J. (2008): Inventari del patrimoni arqueològic del Parc Serralada Litoral. Consorci Parc Serralada Litoral, Museu de Granollers, Mataró, inèdit. BOSCH GIMPERA, P. (1919): Prehistòria catalana. Barcelona. BOSCH, J.; VILA, LL.; ALACAMBRA, P. (1986): Les comunitats del neolític final-calcolític i edat del bronze. Museu de Granollers, Granollers. CC.AA. Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya (Cartes arqueològiques), La Roca del Vallès, 1992. DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT I HABITATGE (2004): Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge de la Conreria-Sant Mateu-Cèl·lecs. Generalitat de Catalunya, inèdit. ESTRADA, J. (1946): "El dolmen de Can Planas (La Roca del Vallès)"; dins Ampurias VII-VIII, 1945-46. ESTRADA, J. (1949): Les pintures rupestres de la Pedra de les Orenetes a Cèl·lecs (La Roca del Vallès). Museu, II, Maig 1949, Mataró, p.70-73 (Mecanografiat). ESTRADA, J. (1955): Síntesis arqueològica de Granollers y sus alrededores. Imp.Busquets i Roca, Granollers. GRUP D'ARQUEÒLEGS INDEPENDENTS (1988): Les pintures rupestres de la Pedra de les Orenetes (La Roca del Vallès, Vallès Oriental). Col·lecció Coneixem-nos, Patronat Municipal de Cultura i Esbargiment de la Roca del Vallès, La Roca. INVENTARI DEL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC DE CATALUNYA (1994): "La Pedra de les Orenetes", dins Corpus de pintures rupestres de Catalunya. Àrea Central i Meridional. Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Barcelona. MASSAGUÉ I TORNÉ, J. M. [coord.] (2011): Pla especial i catàleg del patrimoni de La Roca del Vallès. Ajuntament de la Roca del Vallès, La Roca del Vallès. McGLADE, J.; VILA, L. (2009): Parc arqueològic de La Roca del Vallès. La Ruta Prehistòrica. Estrats Gestió del Patrimoni Cultural S. L., Sant Esteve de Palautordera, inèdit. PÀMIES, A. (1983): Les restes arqueològiques de la Roca: una passejada pel nostre passat . Museu de Granollers, Granollers. PERICOT, L.(1950): Los sepulcros megalíticos catalanes y la cultura pirenaica. Monografías del Instituto de Estudios Pirenaicos Prehistoria y arqueología, 4, CSIC, Barcelona. PETIT, P. (1990): "Les primeres etapes de l'Edat del Bronze al Vallès" a Limes, nº0. pp.23-30

